

opinii - dezbateri

„ARTA POPULARĂ ROMÂNEASCĂ—MESAJ SOCIAL“ (Proiect de tematică)

MARIA SOCOL, ILEANA GAIȚĂ

Prezentăm un proiect pentru o expoziție de artă populară românească care propune o altă structură decât cea cunoscută și folosită în prezent. De asemenea, ea încearcă, într-un mod propriu, să integreze creația populară contemporană în cadrul expoziției. Prin publicarea acestui proiect, redacția urmărește să creeze, împreună cu alte materiale ce vor vedea lumina tipa-

rului în cadrul acestei rubrici, o bază în vederea realizării unei dezbateri cu specialiștii privind o nouă concepție asupra expozițiilor de artă populară și etnografie prin valorificarea plenară a patrimoniului muzeal tradițional și actual, prin ilustrarea tuturor fenomenelor care au contribuit la definirea creației artistice a poporului nostru.

Este unanim acceptat că funcția instituțiilor muzeale este în egală măsură de tezaurizare, dar și de valorificare prin mijloace specifice a patrimoniului cultural-național. Valorificarea unui patrimoniu etnografic se supune unor imperative moral-patriotice particulare genului dintre care, cel mai de seamă: concentrarea și conjugarea demersurilor de definire a specificului etnic în multitudinea aspectelor sale — descifrarea identității naționale atât prin analiza în profunzime a fenomenelor etnografice și prin apel la domeniile culturale conexe, cât și, în mod contextual, prin raportare la arii culturale mai ample. Viziunea dinamică asupra faptelor de cultură tradițională creează un raport de reciprocă argumentare cu științele istorice și un suport teoretic solid.

A prezenta izolat faptele (a le reduce la genuri, categorii, zone), ori a respinge diacronia devine în perioada actuală un punct de vedere depășit pentru un muzeu cu arie de investigație națională. Opțiunea în alegerea temei pentru o demonstrație expozițională trebuie, deci, să țină seama de toți acești factori (definire și analiză a specificului etnic — într-o viziune diacronică și dinamică a faptelor — necesitatea unei abordări sintetice a problematicii, demersuri științifice interdisciplinare în investigație dar și în argumentația expozițională).

În lumina acestor premise, amplul domeniu al artei populare se desprinde ca un câmp generos de investigație, apt pentru susținerea, prin mijloace expoziționale, a unor concluzii stabilite în plan teoretic sau pentru argumentarea

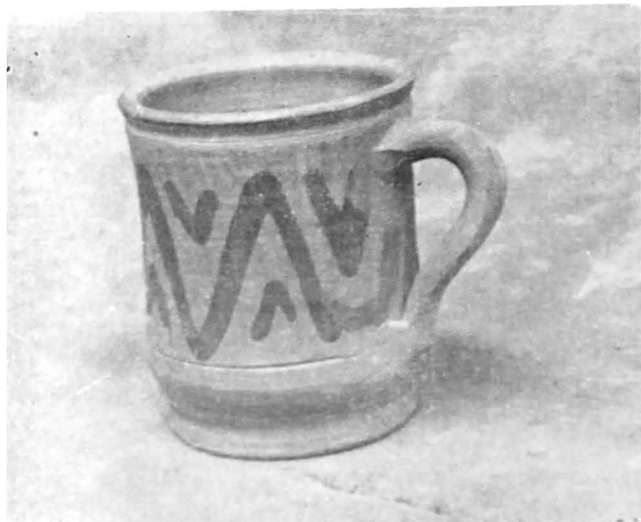

Fig. 1, 2. Vase ceramice (cană și oală) din centrele Săcel (Maramureș) și Vama (Bucovina) care demonstrează perpetuarea pînă în zilele noastre a tehnicii de lucru, formei și ornamentelor de factură dacică

unor idei. Din bogatul domeniu artistic popular ne-am oprit asupra prezentării artei populare ca un limbaj cu mijloace și dimensiuni proprii.

Fenomen prin definiție social (atît în ceea ce privește elaborarea mentală a obiectului propriu-zis cît și a mesajului artistic transmis și valorizarea de către grupul social respectiv), obiectul artistic impune o abordare și din punct de vedere sociologic. Creația artistică se constituie ca un cumul al experiențelor tradiționale cărora li se adaugă elemente neologice (din zone exterioare grupului) și aportul individual. Prin ea, realizatorul se exprimă pe sine ca exponent al grupului, iar colectivitatea se reflectă prin viziune individuală. Opera, odată realizată, devine mesaj către grupul social care o acceptă sau o respinge în funcție de criterii specifice. Există, deci, un perpetuu dialog între creație (creator) și colectivitate, fenomen care — avînd în vedere faptul că majoritatea obiectelor din cadrul gospodăriei tradiționale conțin frumosul într-un raport inseparabil cu utilul — devine impresionant. Limbajul artistic intrinsec fiecărei piese se referă la un grup de aspecte: gradul de adecvare în cadrul raportului util — frumos, întreaga gamă a elementelor vizînd limbajul plastic specific piesei respective, elemente de sociologia artei referitoare la receptare, valorizare și perpetuare a mesajului artistic și altele.

Din orice unghi am privi creația artistică, ea reprezintă un factor de comunicare în toate direcțiile: diacronic, spațial, interindividual. Abordarea din acest punct de vedere a artei noastre populare se dovedește, deci, aptă a dezvălui aspecte generale relevante și nuanțări menite să individualizeze trăsături zonale sau, pentru vremurile actuale, laturi ale personalității creatorilor. În abordarea problematicii acordăm termenului de limbaj o accepție laxă ce include și diacronia (filtrare și transmitere în lanț de generații a valorilor), comunicarea interindividuală și procesul valorizării. Arta populară privită ca limbaj plastic constituie problematica distinctă, de o amploare deosebită.

IDEI TEMATICE

Demersul nostru expozițional propune publicului următoarele aspecte, pe care le considerăm relevante și apte să conducă la o viziune de sinteză asupra specificului artei noastre populare:

A. Arta populară — mesaj în timp

B. Limbajul artistic — mijloc de integrare socială

C. Desprinderea creatorului popular din anonim — ilustrarea fenomenului contemporan.

A. Arta populară — mesaj în timp

Pornind de la afirmația peremptorie a virtuților artei populare românești ce ilustrează continuitatea milenară a

românilor pe teritoriul pe care îl locuiesc, nucleul acesta va constitui o analiză aprofundată a tuturor elementelor capabile de a demonstra rolul creator al țărânimii, problematica complexă a creației artistice populare. Strălucirea culorilor, armonia formelor și perfecțiunea tehnicii, incluse în toate genurile artei populare românești, rezultat al unei milenare decantări în timp a meșteșugurilor populare, sugerează în egală măsură viața și arta unui popor dăinuind statornic pe același teritoriu. Concentrate într-un spațiu expozițional, obiectele de artă populară, reprezentând o puternică entitate spirituală colectivă, vor ilustra o imagine revelatoare a caracterului peren al creației artistice populare, legînd trecutul cel mai îndepărtat de contemporaneitate. Asociînd obiectele de artă populară cu vestigiile arheologice, imagini din tablourile votive ale vechilor ctitorii medievale românești, într-un unic document de viață istorică, acest nucleu al

tică și specificitate, din diferite genuri și zone, următoarele probleme:

1. *Raportul între forme și volum* va fi exemplificat, îndeosebi, cu piese de ceramică, documente incontestabile cu rădăcini străvechi în istoria și preistoria pămîntului românesc. În cadrul fiecărei categorii tipologice vor fi prezentate piese de ceramică populară, diferite ca formă — volum și proporții, însoțite de rapeluri istorice ale unor forme neolitice, dacice și romane descoperite, pe întregul teritoriu național, sau cele de tip bizantin găsite în diferite părți ale țării.

Pentru ceramica lucrată la roată, expunerea va fi completată cu scheme grafice prezentînd secțiuni ale vaselor, pe categorii tipologice, din diferite centre, raportate la același ax de simetrie.

Sucesiunea de exponate, de la tipul de bază, trecînd prin forme intermediare de evoluție, pînă la creația zilelor noastre, va fi capabilă să susțină ideea unității în timp a culturii noastre.

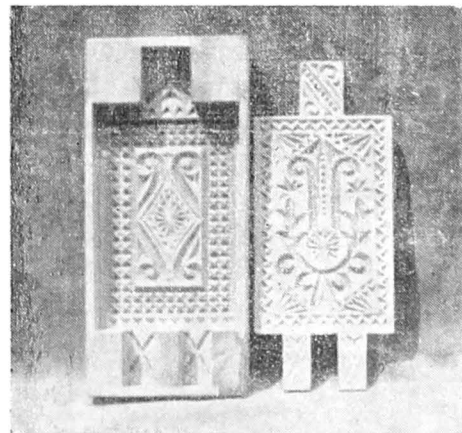
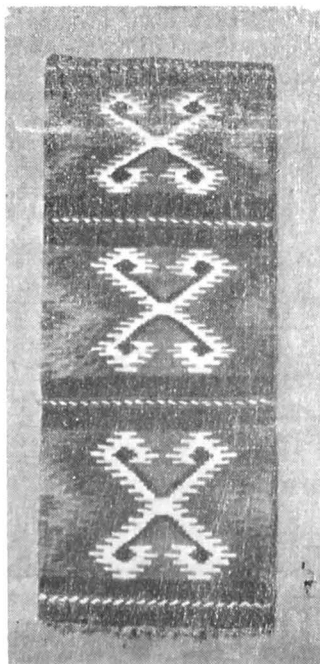

Fig. 3, 4, 5. Glugă păstorească din zona Neamț, căpătii — Oltenia de sud și tipar de caș — Vrancea, avînd ca ornament „coarnele berbecului”, ornament de veche tradiție.

expoziției va confirma o rememorare a trecutului istoric, reflectînd ideea primordială a expoziției, mesajul de cultură și civilizație perpetuat în timp de oamnei acestui pămînt.

În spațiul expozițional se vor prezenta, prin obiecte de excepție ca valoare artis-

Perfecționarea continuă a formelor se va exemplifica și cu piese de lemn, ce dovedesc că arta țărănească dezvoltată pe fundalul unor tradiții de simplitate, evoluează în secolul al XVIII-lea spre esențializare, spre un rafinament bogat în sensuri estetice. Suita de elemente

arhitectonice, instalații tehnice, mobilier, unelte, ustensile casnice etc. din toată țara, alături de fotografii, documente, vestigii arheologice și feudale vor ilustra măsura și armonia creațiilor populare, concizia și sintetismul soluțiilor adoptate.

Prin câteva exponate concludente se va sublinia raportul dintre țărănesc — medieval — modern, convergența de viziune, de modalitate a expresiei artistice între țărănesc și modern pe de o parte, iar pe de altă parte, despărțirea ce se produce între arta țărănească și cea aulică, în condițiile specifice de evoluție a fiecărui mediu social.

2. *Repertoriul motivelor ornamentale* — reprezintă un alt criteriu menit să ilustreze mesajul în timp al artei populare românești. Deși „*Dacia stă la răscrucea drumurilor pe care din est, vine arta naturalistă, iar din vest cea geometrică*” (V. Pârvan — *Getica* — București, 1926, p. 716), acest teritoriu și-a conservat fondul propriu al decorului geometric, reflectat în ornamentica populară românească. Întregul sistem decorativ constituie de fapt o singură imagine plastică, complexă și cu caracter abstract, geometric care pentru oamenii de atunci avea o semnificație precisă, corespunzând unor concepte și idei. De-a lungul veacurilor, motivele decorative și-au modificat conținutul și forma în funcție de

evoluția factorilor economici, istorici și sociali, dar au supraviețuit în timp, subliniind, astfel, dinamica creației populare. Concomitent cu schimbarea concepțiilor psihologice și sociale, au avut loc modificări impuse de materia primă, uneltele și tehnica de realizare a ornamentelor.

Prin exemple de diferite genuri, din variate zone etnografice, se vor grupa și analiza obiecte în care au predominat unul din următoarele elemente ornamentale specifice artei noastre populare:

- valul (țesături, ceramică)
- calea rătăcită (ceramică, ouă încondeiate)
- spirala (creații în piele, ceramică)
- cercul și semicercul (corn, os, lemn)
- rozeta (ceramică, lemn)
- romb — în diferitele sale variante (obiecte de lemn, țesături, broderii)
- coarnele berbecului (țesături, broderii, ceramică)
- dintele de lup, linia frântă, (lemn, ceramică)
- brăduțul (ceramică, țesături și broderii, lemn)
- stilizări florale (lemn, ceramică, țesături, broderii)
- stilizări zoomorfe și antropomorfe (lemn, ceramică, țesături, broderii).

La fiecare din aceste grupări se vor urmări rădăcini din timpuri străvechi,

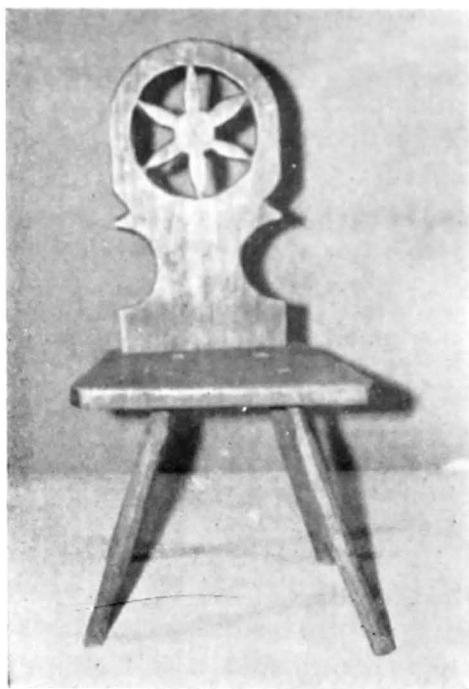

Fig. 6, 7. Scaun din Bihor și taier din Horezu — Vilcea, avînd ca ornament motivul solar

corespondența în arta feudală și legături, similitudini cu ornamentica altor culturi, reprezentate prin fotografii sau replici.

B. Limbajul artistic — mijloc de integrare socială

1. Mesajul artistic intrinsec creației implică, după cum s-a mai afirmat, o permanentă și dialectică raportare a individului la colectivitate. Din acest punct de vedere se desprind două aspecte:

— *elementul artistic ca mijloc de integrare* a individului în cadrul grupului (conținând, deci, sensuri definitorii pentru grupul respectiv și capabil prin raportare să se diferențieze de elemente similare specifice altor grupuri)

— clase și grupuri sociale — răzeși, moșneni

— țărani aserviți

— elemente profesionale

— grupurile interne ale satului (categoriile de vârste)

— *elementul artistic ca mijloc de individualizare*

— mărci și însemne specifice (pentru mire și mireasă, drăgaică, piese — marcă a funcției, elemente plastice — marcă a centrului ceramic).

2. Impresionanta unitate a civilizației noastre tradiționale face posibilă decuparea unor unități zonale numai datorită celei de a doua calități pe care o posedă: bogata gamă de soluții și nuanțe, manifestate în limitele parametrilor impuși de modul unitar de viață ori stilul artistic. În propunerile de zonificare etnografică s-a apelat în majoritatea copleșitoare a situațiilor, la criterii artistice între care portul reprezintă unul dintre principalii factori. Spre exemplu sînt zone care se definesc prin:

— preponderența unor asociații cromatice (rafinamentul și sobrietatea celor din Bucovina sau echilibrul „clasic” al dominantelor de alb, roșu, albastru — în Vîlcea);

— altele care selectează cu predilecție ornamente abstracte și excelează prin sobrietatea decorului (Vrancea, Sibiu);

— zone care preferă compoziții bogate de stilizări vegetale (Bistrița-Năsăud).

Se vor sugera publicului criteriile și modalitățile de decupare a elementelor de specialitate prin alăturarea expozițională a celor mai relevante categorii de piese cu soluții plastice specifice, capabile să definească două zone învecinate, dar cu trăsături stilistice distincte: Lăpuș și Maramureș.

3. Interferența unor puternice iradieri provenind din zone etnografice de certă personalitate conduce, în unele situații, la sinteze stilistice proprii, ca în cazul Vrancei, loc de întîlnire a Moldovei cu Muntenia, ori Toplița (pentru Transilvania și Moldova), Mehedințiul (Oltenia și Banat) sau Branul (Muntenia și Transilvania).

Există categorii de piese ale căror elemente plastice definitorii conduc la stabilirea unor trăsături de unitate vizînd arii mai ample. Este cazul scoarțelor, al căror grad de specificitate decupează individualități numai la nivelul marilor provincii. Categoria scoarțelor își conturează elementele de unitate și montările stilistice locale în exclusivitate în planul limbajului plastic: simbolistică și cromatică — în principal, iar în unele situații fenomenul include și aspecte de ordin tehnic. Se va ilustra expozițional acest fapt de cultură populară printr-o suită de piese reprezentative pentru marile arii etnografice însoțite de cartele conținînd componentele cromatice și dozarea lor. Nivelul semantic, relațional, adică ordonarea motivelor și raporturile dintre segmente, deci, compoziția pieselor expuse va fi factorul de unitate stilistică al grupajului, fapt ce va fi subliniat grafic.

C. Desprinderea creatorului popular din anonim — fenomenul contemporan

În contemporaneitate fenomenul creației artistice populare implică un mai mare rol al creatorului, fapt datorat unor mutații funcționale și valorice specifice momentului. Meșterul depășește prin producția sa necesitățile grupului familial sau sătesc, în mai toate cazurile se specializează și-și impune personalitatea, depășind strictetea surselor tradiționale, în general pe direcții care nu contrazic însă evoluția firească. Din exponent anonim el devine, deci, exponent cu

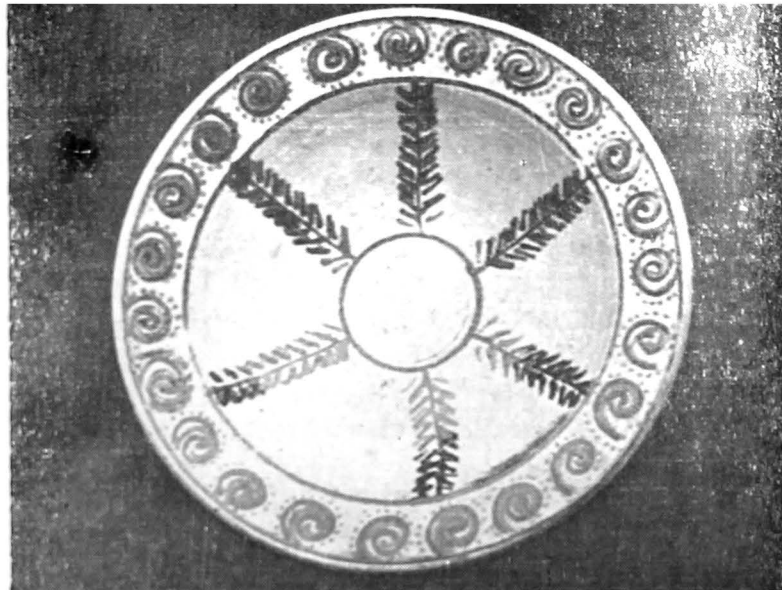

Fig. 9. 10 „Plugușorul”, pictură pe lemn de V. Frunzete din Rășinari – Sibiu și taier de D. Șchiopu din Vlădești – Vilcea

tendențe și intenții de individualizare. Vom ilustra acest fenomen cu analiza creațiilor unor meșteri populari reprezentativi pentru genurile artei populare, încercând, prin demersul nostru, să desprindem atât raportarea lor la creația tradițională specifică zonei de proveniență cât și direcțiile și natura depășirii anonimatului. Susținerea acestor idei se va face prin permanentă raportare la piese reprezentative din punct de vedere zonal, decupate din perioade cristalizate de evoluție a procesului creator. Rapelul respectiv va fi însoțit de grafică explicativă și etichete dezvoltate.

PLAN DE EXPUNERE

— *Prezentare panoramică a artei populare românești*

- hartă
- poartă maramureșeană
- stâlpi de casă oltenești
- covor muntenesc
- lăicer moldovenesc

A. Arta populară românească — mesaj în timp

1. *Permanențe istorice în forme și volum*

— harta descoperirilor arheologice și obiecte din următoarele culturi:

neolitic: Criș, Hamangia, Boian, Vădastra, Cucuteni, Gumelnița, Sălcuța, Cernavoda

bronz: Monteoru, Tei, Verbicioara, Gîrla Mare, Cîrna, Otomani, Wietenberg, Suciul de Sus

— similitudini de forme și volum cu piese de ceramică populară din următoarele centre: Josenii Bîrgăului, Săcel, Marginea, Poiana — Deleni, Tg. Lăpuș, Baia Mare, Bistrița, Oboga, Vlădești, Corbeni, figurine Pisc.

— harta descoperirilor arheologice — cultura dacilor liberi.

— așezări și arhitectură — foto și machetă

— sisteme și materiale de construcție (așezările dacice din M-ții Orăștiei)

— sisteme constructive similare în arhitectura populară

— tradiția lemnului

— specific zonei — arhitectură în piatră — piese de ceramică dacică — descoperite în urma săpăturilor arheologice.

— similitudini de forme și volum cu piese de ceramică populară din următoarele centre: Dănești, Mădărași, Leheceni, Sasca Română, Ciuc

— scheme grafice prezentînd secțiuni ale vaselor pe categorii tipologice — raportate la același ax de simetrie.

— *prelucrarea metalului*

— *fier* — element de arhitectură — gratii de ferestre, țepe,

- unelte agricole: Bucovina, Vrancea, Maramureș, Oltenia, Muntenia
- *aramă* — podoabe — paftale, încheietori, agrafe, coliere, cercei, inele etc. din Bucovina, Hunedoara
- *cositor* — instrumente muzicale: Hunedoara, Vâlcea
 - ținte ornamentate pentru chimire, curele etc.: Moldova
- similitudini de forme cu piesele descoperite în urma săpăturilor arheologice: Agighiol
 - *Port popular*
 - *cămașa* — piesă de bază — fotografiile cu reproduceri de pe Columna lui Traian, Monumentul de la Adamclisi, Stela funerară de la Zagreb.
- grupaj de cămăși actuale: Vrancea, Hațeg, Muscel
 - schițe de croiuri
 - tipul de costum cu fotă: Suceava, Buzău
 - gluga — fotografie cu reproducerea de pe Columna lui Traian
 - grupaj de piese separate, de veche tradiție, din costumul bărbătesc: glugă, ițari, opinci
 - ansambluri de port: Hunedoara, Oltenia, Moldova
 - harta descoperirilor arheologice — cultura daco-romană
 - forme și volume diferite de ceramică de factură daco-romană
 - forme similare din ceramica populară provenite din următoarele centre: Oboga, Laloș, Gorunești, Petreni, Curtea de Argeș, Baia Mare, Tg. Jiu, Săliște de Vașcău, Jupînești, Biniș.
 - *prelucrarea pietrei*
 - mărturii arheologice din cetățile dacice din Transilvania
 - similitudini cu pietre provenite din arta populară românească
 - pietre de moară, de rîșniță: Suceava, Muscel
 - țesături: Zarand, Hațeg
 - stâlpi de poartă: Hunedoara
 - trocuri: Dobrogea

- ## 2. Repertoriul motivelor ornamentale
- Ornamente primare, purtătoare de vechi simboluri. Motive atectonice deschise, ondulatorii: *valul, calea rătăcită, spirala*, prezentate evolutiv, pe categorii de piese diferite, începînd din culturile neolitice și pînă în universul gospodăriei țărănești.
 - *ceramică*: Hamangia, Vădastra Tg. Jiu, Vlădești, Biniș, Sișești, Curtea de Argeș
 - *piele*: cojoace și pieptare — Romani
 - *țesături*: sumane — Moldova ștergare — Muntenia lăicere — Moldova
 - Ornamente închise, centrale: *cercul, crucea, rozeta, romb*.
 - ceramică neolitică, bronz, fier și dacică
 - monede și fibule geto-dacice
 - elemente din arhitectură — monumentele din Densuș și Strei; Gorj, Maramureș
 - *ceramică* — Baia Mare
 - tipare de caș — Vrancea
 - cornuri de vînătoare — Suceava
 - furci de tors — Sibiu, Alba
 - prisnele — Transilvania
 - *țesături* — scoarțe — Muntenia, Moldova, Banat
 - cămașă — Pădureni, Argeș
 - opreg — Banat
 - pestelcă — Dobrogea
 - Ornamente închise, simetrice: *Coarnele berbecului, dintele de lup, labirintul, brăduțul*
 - piese de ceramică dacică pictată
 - ceramică: Vlădești, Argeș, Zarand, Tansa
 - țesături: — scoarță — Galați, lăicer Suceava
 - ștergare — Prahova, Neamț, Dîmbovița
 - cămăși — Vlașca, Suceava, Argeș, Muscel
 - lemn — mobilier — Sălaj, Argeș
 - Sisteme ornamentale de influență cultă: *motive florale, zoomorfe și antropomorfe de formulă stilistică orientală*:
 - mobilier pictat — Transilvania
 - cahle — Rădăuți, Sibiu, Bistrița-Năsăud

- ceramică — Vama, Rădăuți, Făgăraș, Bîrgău, Saschiz, Corund
- țesături — scoarțe — Moldova, Oltenia
 - ștergare — Prahova, Galați, Dobrogea, Sibiu, Bistrița-Năsăud
- cămăși — Maramureș, Argeș, Banat
- figurine: Pisc, Vlădești, Biniș

Foto — mobilier și ancadrame de ferestre de influență renașcentistă, elemente decorative baroce.

B. Limbajul artistic — mijloc de integrare socială

1. *Elementul artistic — mijloc de integrare a individului și de definire a grupului social.*

a. diferențieri sociale în trecut:

— costume și piese separate ilustrând portul țăranilor liberi și aserviți: Hațeg, Romanați, Maramureș

Foto: poartă de țăranii liberi — Maramureș

b. elemente plastice care diferențiază apartenența la sat sau cătun (ritmicitate cromatică) — la zadiile din Maramureș:

- zadii
- grafică

c. elemente (semne) distinctive pentru categorii sociale și de vîrstă:

— piese interzise fetelor
— găteala capului pentru fată și femeie: fotografii și piese din toate provinciile

— cetele de fete și flăcăi: Făgăraș, Tîrnave

— distincții cromatice în costum:
— roșu pentru fete și femei tinere (costume din Muscel și Mehedinți)
— negru — bătrîne

d. grupuri socio-profesionale: piese și ansambluri de port reprezentînd:

— agricultori — Arad, Dolj, Teleorman, Vaslui

— crescători de animale — Vrancea, Zarand, Cîmpulung-Moldovenesc

- vînători — Pădureni, Suceava
- aurari — Alba
- surugiu — Ilfov, Romanați

e. elemente ornamentale cu rol de semn de meșter — unelte din metal din diferite zone

f. elemente de diferențieri în vederea trecerii în altă categorie socială:

— țesături din componența zestrei, cu rol de marcă individuală a îndemînării — piese (covoare, ștergare, piese de port) din diferite zone

— furcile de logodnă — Transilvania, Argeș

— căni de breaslă — Transilvania

g. elemente de ornament ca marcă a statutului social de diferențiere:
— podoabe specifice de mire și mireasă — Năsăud

Foto: găteala capului: mireasă din Maramureș

— Drăgaica — Galați

h. elemente de ornament cu rol de marcă a funcției:

— căni de moși (diferite zone)

— farfurii de pomană cu „semnul morții” — Horezu

— ulcioare de nănaș — Oaș

i. elemente definitorii pentru centrul de proveniență (în ceramică):

— „cocoșul de Horezu” — farfurii

— ulciorul de nuntă cu păsări — Oboga

— motivul antropomorf (femeia cu fustă clopot) — Vama — farfurii

2. *Limbajul artistic — componentă definitorie a specificului zonal*

— hartă cu zonele etnografice

— grafică cu caracterele zonale specifice în arhitectură, interior, port.

a. zone diferite prin elemente de costum: paralelă între Muscel și Argeș (costume, țesături, piese din lemn)

b. zone care se impun prin preponderența unui tip de asociații cromatice:
— culori potolite — Bucovina (lăicer, costume)

— echilibru de culori de contrast: alb, roșu, albastru: Vîlcea (costum, ștergare, covoare sau velință)

c. zone cu predilecție spre ornamente abstracte și simple:

Vrancea (costum, păretar, ștergare, ladă);

Sibiu (costume, textile de interior)

d. preferință pentru ornamente vegetale stilizate: Bistrița-Năsăud (piese de port, păretar, cergă, ștergar)

e. comparație între două zone învecinate: Lăpuș și Maramureș

— hartă

- ansamblu de port (piese specifice de interior, fotografii cu colțuri de interior — din fiecare zonă)
- 3. *Limbaajul artistic — element de interferență în cadrul unității etnice*
 - zone de interferență:
 - a. Vrancea — țesături, piese de port, mobilier, fotografii cu colțuri de interior.
 - piese din aceleași categorii, reprezentative pentru Muntenia și Moldova (cu rol de rapel)
 - b. Toplița — țesături de interior, piese de costum, mobilier, fotografii cu colțuri de interior.
 - piese similare reprezentative pentru Transilvania și Moldova.
 - c. Mehedinți — țesături de interior, piese de port și mobilier, fotografii cu colțuri de interior.
 - piese similare din Banat și Oltenia
 - d. Bran — țesături de interior, piese de port și mobilier, fotografii cu colțuri de interior
 - piese similare din Muntenia și Transilvania
 - e. unitate stilistică și specificitate națională:
 - scoarțe reprezentative pentru Moldova, Muntenia, Oltenia, Banat, Maramureș
 - cartele de culori
 - grafică prezentând unitatea în compoziție

C. Desprinderea creatorului din anonim — fenomenul contemporan

1. Circulația în secolul nostru a elementelor plastice și tehnicilor de realizare:
 - piese jirăvite din centrul Oboga (începutul secolului XX)
 - piese decorative cu cornul — Horezu (începutul secolului XX)

- piese decorate cu gaița — Horezu — perioada interbelică și actuală.
- piese decorate prin jirăvire — Pisc — ultimii ani

2. Creatori contemporani

- a. țesături: — Marin Spiridon (Avrig — Sibiu)
 - Gheorghiuța Măleanu (Bărbătești — Vâlcea)
 - Nițu Constantin (Corbu — Olt)
 - Marioara Chivu (Rachelu — Tulcea)
- b. ceramică: — Dumitru Șchiopu (Vlădești — Vâlcea)
 - Victor Vicșoreanu (Horezu — Vâlcea)
 - Stepan Ionică (Biniș — Caraș-Severin)
 - Teodor Faur (Bîrsa — Arad)
- c. lemn: — Tănase Gheorghe (Corbu — Olt)
 - Rebeca Gheorghe (Sălătruc — Argeș)
 - Nicolae Popa (Nereju — Vrancea)
 - Dumitru Vrînceanu (Berzunți — Neamț)
- d. pictură pe lemn și sticlă:
 - Ion Frunzeti (Rășinari — Sibiu)

Prezentarea creațiilor fiecărui meșter se va face prin raportare la piese specifice zonei încercînd să se scoată în evidență raportul creatorului față de specificul zonal, calitatea și direcția aportului personal.

Expoziția va fi susținută prin texte explicative, tabele sinoptice, etichete dezvoltate ce vor completa prezentarea ideilor tematice.

RÉSUMÉ

On présente une esquisse thématique et un plan d'exposition pour une exposition d'art populaire roumain dans une conception nouvelle.

La création artistique populaire est regardée comme un message social, sa valeur esthétique lui étant subordonnée.

On réalise une vision de synthèse du spécifique de l'art populaire roumain par l'entremise de l'étude des aspects suivants qui sont considérés comme importants:

— L'art populaire — message à travers les temps;

— La langue artistique — moyen d'intégration sociale;

— Le détachement du créateur populaire de l'anonymat — le phénomène contemporain

Le présent article fait partie d'une série d'articles que la rédaction s'est proposée de publier en vue de créer la base d'un débat avec les spécialistes à propos d'une nouvelle conception sur les expositions d'art populaire et d'ethnographie par la mise en oeuvre d'une façon plénière du patrimoine muséal traditionnel et actuel.